

PATVIRTINTA

Raudondvario A. ir A. Kriauzų
pradinės mokyklos
direktoriaus 2021 m. birželio 22 d.
įsakymu V1-80/1

RAUDONDVARIO A. IR A. KRIAUZŲ PRADINĖS MOKYKLOS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ ATPAŽINIMO IR UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gabių ir talentingų mokinių ugdymo tvarkos aprašo (toliau – aprašas) paskirtis – įvertinti esamą gabių ir talentingų mokinių ugdymo situaciją Raudondvario A. ir A. Kriauzų pradinėje mokykloje ir numatyti gabių, talentingų mokinių ugdymo sistemą.
2. Aprašas sudarytas remiantis Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK–105, Gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo sistemos sukūrimo ir mokyklų šiems vaikams prieinamumo didinimo 2014-2016 metų veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014-01-27 įsakymu Nr. V-38 (suvestinė redakcija nuo 2015-01-26).
3. Apraše pateiktos ilgalaikės gabių ir talentingų vaikų paieškos, atpažinimo ir ugdymo plėtros kryptys, išdėstyti tikslai, uždaviniai ir priemonės, numatomi tvarkos aprašo rezultatai.
4. Apraše vartojamos sąvokos:
  - 4.1. Gabūs vaikai – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektinių gebėjimų lygis yra labai aukštas (individualiai testuojamų standartizuotais intelekto testais intelekto koeficientas yra du standartiniai nuokrypiai ar daugiau nei vidurkis). Turėdami šiuos intelektinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.
  - 4.2. Talentingi vaikai – vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių meno, mokslo ar sporto sričių pasiekimais.
5. Veiksmų plano įgyvendinimas remiasi šiais principais:

5.1. prieinamumo – kai visiems gabiems ir talentingiems vaikams nepriklausomai nuo jų socialinės padėties, gyvenamosios vietos, mokyklos tipo, amžiaus, lyties, kalbinės aplinkos sudaromos sąlygos gauti jų poreikius atitinkantį ugdymą;

5.2. paslaugų tęstinumo – kai gabių vaikų paieška, atpažinimas ir ugdymas sudaro vientisą interaktyvią seką;

5.3. atsakomybės ir kompetencijos – gabių vaikų paiešką, atpažinimą ir ugdymą vykdo kvalifikuoti specialistai, teisės aktų nustatyta tvarka teikiantys kokybišką švietimo pagalbą.

6. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas apima šių vaikų atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą ir turtinimą.

II. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Sukurti veiksmingą gabių ir talentingų mokinių ugdymo sistemą, atspindinčią gabių vaikų poreikius, sudarant jiems edukacines, psichologines, socialines sąlygas.

8. Uždaviniai:

8.1. atpažinti gabius ir talentingus mokinius, pasižyminčius aukštu ir labai aukštu intelektiniu gebėjimų lygiu;

8.2. pritaikyti ugdymo turinį, aplinką gabių ir talentingų mokinių poreikiams;

8.3. gerinti švietimo pagalbą gabiams ir talentingiems mokiniams kokybę;

8.4. ugdyti, plėtoti gabių mokinių galias bei skatinti juos aktyviai dalyvauti šalies, tarptautinio lygio projektuose, olimpiadose;

8.5. skatinti mokinių tėvus aktyviai dalyvauti pradinės mokyklos veikloje ugdant ypatingus mokinių gabumus;

8.6. vystyti gabių ir talentingų mokinių ugdymo(si) galimybes.

III. GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ IDENTIFIKAVIMAS

9. Gabių vaikų atpažinimas:

9.1. gabūs ir talentingi mokiniai atpažįstami asmenine tėvų ir mokytojų iniciatyva. Tėvai ir mokytojai subjektyviai taiko įvairius gabumų atpažinimo kriterijus. Vieni iš naudojamų kriterijų – geri mokymosi rezultatai ir pasiekimai mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose, kituose tikslinės paskirties renginiuose;

9.2. bendrieji gabių vaikų požymiai:

9.2.1. pasižymi smalsumu, aktyviu domėjimusi jį supančiu pasauliu;

- 9.2.2. turi daug žinių įvairiomis temomis (platus interesų ratas);
- 9.2.3. išmoksta lengvai ir greitai, pagrindinių dalykų mokosi geriau ir greičiau nei dauguma jo bendraamžių;
- 9.2.4. pasižymi gerais skaitymo įgūdžiais, skaityti išmoksta dar ikimokykliniame amžiuje;
- 9.2.5. sklandžiai reiškia mintis žodžiu ir raštu;
- 9.2.6. turi gerą atmintį, įsimena lengvai ir greitai;
- 9.2.7. nemėgsta mokytis atmintinai, nepatinka standartinės užduotys;
- 9.2.8. žodynas platesnis ir turtingesnis nei bendraamžių;
- 9.2.9. lengvai ir greitai atranda ryšius, rodos, tarp visai nesusijusių dalykų;
- 9.2.10. sutelktai domisi kai kuriomis mokslo sritimis;
- 9.2.11. mėgsta kurti, išrasti, turi daug idėjų, ypatingai savo domėjimosi srityje;
- 9.2.12. greitai randa problemų sprendimo būdus;
- 9.2.13. turi lakią ir turtingą vaizduotę;
- 9.2.14. vienus mokomuosius dalykus mėgsta labiau nei kitus;
- 9.2.15. pastabūs, greitai pamato prieštaravimus;
- 9.2.16. savo klausimais kartais glumina mokytojus ir tėvus;
- 9.2.17. noriai imasi naujų užduočių;
- 9.2.18. savanoriškai daugiau laiko skiria užduotims, kai jos susijusios su jį dominančiais dalykais;
- 9.2.19. domisi labai įvairiais dalykais ir nėra linkę susikoncentruoti tik į vieną sritį;
- 9.2.20. geba ilgesniam laikui susikoncentruoti į tam tikrą veiklą;
- 9.2.21. užbaigia pradėtą darbą;
- 9.2.22. atkaklūs, ryžtingai siekia tikslo, nenuleidžia rankų susidūrę su kliūtimi;
- 9.2.23. įsitraukę į užduotį, praranda laiko nuovoką;
- 9.2.24. prisiverčia dirbti ir be išorinio pastiprinimo ar vadovavimo;
- 9.2.25. labiau mėgsta dirbti vieni nei grupėje;
- 9.2.26. kelia didesnius reikalavimus sau ir kitiems;
- 9.2.27. būdingas savikritiškumas;
- 9.2.28. diskusijose turi savo nuomonę;

- 9.2.29. moka analizuoti ir daryti išvadas;
- 9.2.30. bendraamžiams kartais gali atrodyti keistas;
- 9.2.31. noriai imasi vadovauti, gali koordinuoti grupės veiklą;
- 9.2.32. daugiau bendrauja su vyresniais mokiniais ar suaugusiais nei su savo bendraamžiais.

IV. GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMO BŪDAI

10. Gabių ir talentingų mokinių ugdymas spartinimas:

10.1. ankstyvesniu priėmimu į mokyklą, pagal pedagoginių psichologinių tarnybų specialistų rekomendacijas anksčiau pradėjus dalyvauti pradinio ugdymo programose;

10.2. atsižvelgus į mokymosi pasiekimus, gali būti rekomenduojama kelti mokinį į aukštesnę klasę;

10.3. teikiama atitinkama mokomoji medžiaga, kai tik mokinys jai yra pasirengęs.

11. Gabių ir talentingų vaikų ugdymas diferencijuojamas, individualizuojamas:

11.1. mokiniams ugdymas diferencijuojamas teikiant skirtingo sudėtingumo lygių užduotis;

11.2. teikiamos bendros užduotys, bet reikalaujama skirtingo jų atlikimo lygio ar būdo;

11.3. diferencijuojant ir individualizuojant namų darbų užduotis ir atlikimo būdus;

11.4. kūrybiškai taikant įvairius mokymosi būdus įvairiose aplinkose;

11.5. tikslingai taikant inovatyvius metodus (diskusijos, žaidimai, mokymasis bendradarbiaujant, problemų sprendimo paieškos (individualios arba grupėse), individualūs arba grupiniai projektai, patirtinis mokymasis, kūrybinės užduotys ir t.t.);

11.6. remtis įvairiomis mokymosi priemonėmis ir aplinkomis (skaitmeninės mokymo priemonės, virtualios mokymosi aplinkos, gamtos mokslų laboratorijos, muziejai, bibliotekos, kultūros įstaigos ir kt.);

11.7. teikiamos papildomos užduotys, siekiant praplėsti žinias ir įgūdžius.

12. Gabių ir talentingų vaikų ugdymo turtinimas:

12.1. skiriamos papildomos valandos gabių vaikų ugdymui;

12.2. ugdymui panaudojamos neformaliojo ugdymo galimybės;

12.2. sudaromos sąlygos gabiams mokiniams teikti pagalbą silpniau besimokantiems mokiniams;

12.3. teikiama specialistų pagalba, organizuojant konsultacijas;

12.4. organizuojamos mokomųjų dalykų savaitės, olimpiados, konkursai, parodos, festivaliai;

12.5. organizuojamos ekskursijos į įvairias mokslo įstaigas, bibliotekas, muziejus, edukacinės išvykos po Lietuvą;

- 12.6. organizuojamos įvairių sporto šakų varžybos ir konkursai;
- 12.7. dalyvaujama šalies mokomųjų dalykų olimpiadose, konkursuose ir kituose renginiuose.
- 13. Pradinė mokykla užtikrina mokiniams, turintiems motyvaciją ir aukštus pasiekimus, galimybę gauti dalykinių ir asmenybės ugdymo žinių bei įgūdžių, ugdant bendruosius gebėjimus, kompetencijas bei pasirengimą mokytis visą gyvenimą;

VI. NUMATOMI REZULTATAI

- 14. Numatoma, kad įgyvendinus aprašą:
  - 14.1. didėja bei gerėja mokytojų ir pagalbos specialistų susidomėjimas išskirtinių gebėjimų vaikų atpažinimu ir ugdymu;
  - 14.2. sudaryta ir išbandyta gabių vaikų, pasižyminčių aukštu intelektinių gebėjimų lygiu, atpažinimo ir įvertinimo metodika;
  - 14.3. pasiekta gerų rezultatų olimpiadose, konkursuose, įvairiose varžybose;
  - 14.4. vykdoma nuolatinė gabių ir talentingų mokinių paieška ir stebėseną;
  - 14.5. organizuojami renginiai gabiams ir talentingiems mokiniams;
  - 14.6. rekomenduojama mokiniams dalyvauti VDU Gifted programoje.
  - 14.7. gabių ir talentingų mokinių dalyvavimas renginiuose bei pasiekimai skelbiami mokyklos internetinėje svetainėje.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

- 15. Gabių mokinių ugdymo organizavimo priemonės planuojamos ir įtraukiamos į mokyklos metų veiklos planą.
- 16. Mokytojai ir pagalbos mokiniui specialistai atsakingi už gabių ir talentingų mokinių atpažinimą bei ugdymą.
- 17. Mokyklos administracija vykdo gabių ir talentingų mokinių ugdymo(si) stebėseną, pagal poreikį inicijuoja su šia veikla susijusias apklausas ir tyrimus.
- 18. Aprašas esant poreikiui ar pasikeitus gabių mokinių ugdymą reglamentuojantiems dokumentams gali būti papildomas ir koreguojamas. Aprašo pakeitimai ir papildymai tvirtinami direktoriaus įsakymu.